

KASULIK

Kuidas koostada testamenti?

Eestis on traditsioon alles välja kujunemas

KAISA TAHLFELD
kaisa.tahfeld@aripaev.ee

Rääkides ettevõtjatega pärimisest ja testamendist tundus see veidi nagu ebausku kuulutamine ja paljud ei soovinud sel teemal isegi mitte enda arvamust avaldada.

“Pole selle peale üldse mõelnud. Ebausk ei olegi selle kohta paha väljend. On uskumus, et keegi kuskil targem on selle kõik välja mõelnud,” vastas Krimelte juhatuse esimees Jaan Puusaag küsimusele, kas ta on kursis pärimisseadusega ja kas tal on olemas testament.

“Seni mul pole kõrva jäänud, et sellest (testamendi koostamata jätmisest – toim) võiks probleeme tulla. Aga kui te võtate teema üles ja kirjutate kõik lahti, miks see vajalik on, siis ma võib-olla hakkan sellele mõtlema,” seletas Puusaag ja lisas, et tema hinnangul on Eesti ärieliit suhteliselt noor ja võib-olla on veel vara testamendi peale mõelda.

Ka ettevõtja Ülo Pärnits nentis, et testamendi koostamise traditsioon pole Eestis just väga pikk, kuid lisas, et samas oleks see otstarbekas. “Välismaalased, kellega ma olen kohtunud ja kellega on sellest juttu tulnud, imestavad, et eestlastel tavaliselt testamenti ei ole. See kuulub ette mõeldud elu juurde ja ma usun, et see on otstarbekas. Olen ka ise selle peale mõelnud,” märkis Pärnits, kes usub, et see traditsioon on meil alles välja kujunemas ja need ettevõtjad, kes meil praegu tegutsevad, on esimese põlvkonna ettevõtjad, kus isad on poegadele üle andnud jne. “See on nende jaoks veel uudne asi. Need traditsioonid, kombesid ja kultuur muutuvad,” lisas ta.

Eesti seadus reguleerib olukorda hästi? Eesti Telekomi juht Valdo Kalm usub, et elu on võimalik ka usaldades elada. “Minu printsiip on elada usaldades ja ma arvan, et kui rääkida isiklikul tasandil, siis ühel hetkel on usaldus märksõna. Ma olen aru saanud, et meie seadusandluses on nii, et pärijad on lihtsalt määratletavad, meil on ju ka pärimis-

seadus. See ei tohiks keerukas olla, eriti kui oled abielus inimene, siis on selgelt öeldud, kuidas varad jagunevad,” märkis Kalm ja lisas, et ise pole selle peale veel mõelnud.

Samas, kui rikkust on ikka rohkem, siis võiks Kalmu arvates mõelda eraisik või ettevõtja ka testamendi peale. “Küsimus on rohkem rikkuse määras, mida jagada. Kus seda rikkust palju pole, siis piisab usaldamisest ja Eesti Vabariigi seadusest,” arvas Kalm.

Eestlane häbeneb oma rikkust? Kalmu hinnangul eestlane sel teemal väga rääkida ei taha ja meil on see teema palju rohkem varjatud kui mujal lääne ühiskonnas, kus tegeletakse selliste asjadega juba aastasadu. “Kui on rohkem, mida jagada, siis võib tekitada hoopis turvatunde see, kui on teada, mida on jagada. Kui jagada midagi, mida väga pole, siis pole risk suur ja Eesti seadus reguleerib seda hästi,” rääkis ettevõtja.

Samas tõdes Kalm, et rikkust kuidagi nagu häbenetakse. “Kellel on väga palju jagada, ei maksa seda siis ju ka häbeneda. Ei teagi, miks meil see nii on. Kas püütakse rikkust varjata äkki?” naeris Kalm telefonis ja täpsustas, et Skandinaavias tahtakse rikkust varjata siiski palju rohkem kui meil. “Eks rikkusest on meil ka raske aru saada, võib-olla teinekord ka tahetakse palju näidata, aga tegelikult pole midagi näidata. See kõik on meil alles välja kujunemas, kuid ma arvan, et testamenti teha on igati normaalne ja mina ei pea seda kindlasti kuidagi imelikuks,” lisas ta.

Korralik testament aitab ära hoida vaidlusi ja tagab pärandaja tahte elluviimise. Soraineni jurist ja pärimisõiguse õpiku

Pressiteadete edastamine

autor Tiina Mikk jagab soovitusi, mida oleks hea testamendi koostamisel jälgida ja arvesse võtta.

1. MÄÄRA PÄRIJAD JA VARAJAOTUS. Pärija saab automaatselt kõikide pärandajale tema surma päeval kuulunud õiguste ja kohustuste kandjaks, sõltumata sellest, kas need testamendis kajastuvad või kas pärija konkreetsest vara koosseisust ülevaadet omab või mitte. Niisiis ei ole iseenesest vajalik testamendis kogu vara üles lugeda, kuid seda tasub teha, kui tegemist on õiguste või kohustustega, mille olemasolu ei nähtu Eesti pankadest, avalikest andmebaasidest jne. Levinud on arusaam, et pärandatakse ja päritakse konkreetseid asju, nt tütrele maja ja pojale aktsiad. Pärandaja võib testamendis küll nii määrata, kuid selleks, et tütar saaks maja ja poeg aktsiate omanikuks, peavad pärijad pärandvara vastavalt oma pärandiosa suurusele omaval ja kokkuleppel ära jagama. Kuni jagamiseni on kõik pärijad kõikide päritud esemete ühisomanikud ja peavad pärandvara kokkuleppel valitsema, see tähendab muu hulgas ka seda, et päritud asjade müümiseks on vajalik kõigi pärijate kui ühisomanike nõusolek.

2. ARVESTA, ET PÄRIJALE LÄHEVAD ÕLE KA PÄRANDAJA KOHUSTUSED. Korralduste tegemisel tasub arvestada, et pärandvara asjade ja õiguste (autod, maja, osaühingu osad, aktsiad, arvutid jne) kõrval lähevad pärija-

A Samm-sammult
Pärijale lähevad üle ka õigused ja kohustused

Meediamonitooring

Meediaanalüüsid

Sellistest testamentidest peab kindlasti nähtuma selle tegemise kuupäev ja testaatori (ja tunnistajate) allkiri. Tasub teada, et nimetatud testamendid kehtivad ainult kuus kuud. Testamendi vorminõuded peaks kindlasti enne testamendi tegemist selgeks tegema, sest muidu võib juhtuda, et testament ei kehti ja pärijad määratakse nil, nagu seadus ette näeb testamendi puudumisel.

5. NOTARIAALNE TESTAMENT ON ÕIGUSKINDLAM. Testamendi võib koostada ise või paluda see notaril tõestada, viimane on õiguskindlam ja ilma kuuekuulise kehtivuse piiranguta.

6. TESTAMENDI KORRALDUSED PEAVAD OLEMA JÄRGITAVAD KA AASTATE PÄRAST. Pärandvara koosseis võib aastate pärast märgatavalt muutuda. Testament on mõttekas teha, kui soovitakse välistada mõne seaduse järgi pärima õigustatud isiku pärimisõigust või kui lisaks pärija määramisele soovitakse reguleerida vara saatust põhjalikumalt.

7. KEERULISEMA TESTAMENDI PUNUL PEANÕU NOTARI VÕI ADVOKAADIGA. Näiteks kui pärijaid on mitu, pärandvara hulka kuulub erinevaid esemeid, sh aktsiaid või osaühingu osasid või kui soovitakse ette näha eritingimusi, nt allutada osa varast pärijate ühisele valitsemisele, teatud ese aga määrata isikule, kes pärandvara valitsemisel ei osale (annak), säilitada teatud osa pärandvarast tervikuna ja/või anda selle valitsemine usaldusväärsele isikule (testamentitajale).

Pressiteadete edastamine

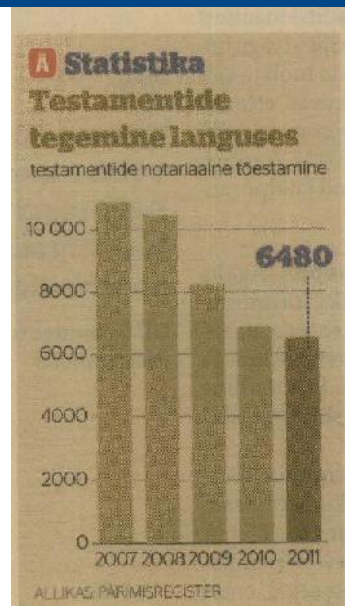
Meediamonitooring

Meediaanalüüsid

le automaatselt üle ka kohustused, nt laenulepingust ja muudest lepingutest tulenevad kohustused, üüri ja telefoniarvete tasumise kohustus, maksukohustused riigi ees jne. Need peab täitma pärija. Testamendis tasub viidata sellistele kohustustele, mille puhul on oht, et pärija neist õigel ajal teada ei saa. Pärandid on küll võimalik kolmekuulise tähtaja jooksul pärimisõiguse tekkimisest teadasaamisest loobuda, kuid tasub teada, et pärijal on võimalik päritud vara ületavas ulatuses kohustuste täitmisest keelduda, kui ta taotleb pärandvara inventuuri.

3. TEE KINDLAKS MÖTTELISTE OSADE VAHEKORRAD. Mitme pärija puhul on üksikute esemete suhtes tehtud korraldustest olulisem määrata kindlaks pärijate mõttelised pärandiosa suurused mõtteliste osadena kogu pärandvarast ja selliselt pärijate omavaheliste õiguste ja kohustuste vahekord paika panna. Kõiki neld ja keerulisemaidki olukordi on võimalik testamendiga reguleerida ja tagada selliselt kindlus, et ka pärast meie surma on vara kindlates kätes ja korraldatud.

4. TESTAMENTI KOOSTADES JÄLGI VORMI-NÕUDEID. Näiteks on omakäelise testamendi koostamiseks vajalik kirjutada see algusest lõpuni oma käega. Kahe tunnistaja juuresolekul tehtud testamendi puhul on vaja arvestada, et tunnistajad oleksid kohal ühel ajal, nad oleksid teadlikud, et on kutsutud tunnistajaks testamendi tegemise juurde ja testament ei tohi olla tehtud nt tunnistaja enda lähisugulase või abikaasa kasuks.

**NOTARI JUURES
tõestatud tes-
tament on õi-
guskindlam ja
sellele ei kehti
kuuekuuline
piirang.**

FOTO: ANDRAS
KRALLA

